

# ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

## ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1876.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΙΖ'.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΜΥΘΟΠΛΑΣΤΙΑΙ

ΟΙ

ΑΡΘ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

[ὅρα φυλλ. ΙΔ'.]

Γ'.

Ὁ μπέης μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ τοῦ  
ἐνιζομένου Πέτρου, ἅμα εἰσελθόντες εἰς  
τὴν οἰκίαν διηυθύνθησαν εἰς τὸ Σελαμ-  
λίη (ἀνδρωνίτην), ἐνῶ αἱ δύο γυναῖκες  
εἰσῆλθον εἰς τὰ ἑαυτῶν δωμάτια, τὸ χα-  
ράμ. Ἐὰν ἔπραξαν τοῦτο μετ' εὐχρι-  
στήσεως ἢ ὄχι, ἀφίνομεν εἰς τοὺς ἀ-  
ναγνώστας νὰ μαντεύσωσιν ὑποθέτομεν

ὅμως ὅτι θὰ κατηράσθησαν ἀπειράκις τὴν  
ῥαὶν, καθ' ἣν ἔβλεπον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου  
Ὀθωμανίδες.

Μετ' ὀλίγον ἡ κνίσσα τοῦ ἀναθεμαχι-  
νομένου φαγητοῦ διαπερῶσα τοὺς θαλά-  
μους καὶ τὰ δώματα τῆς οἰκίας ἐφθο-  
νε μέχρι τῆς αἰθούσης, τῆς χρησιμοποιοῦ-  
σης ὡς ἐστιατόριον, διερεθίζοντα τὰ ὀσ-  
φραντικὰ νεῦρα τῶν ἀναμενόντων.

Ὁ μπέης ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπε-  
σκέπτετο φιαλίδα πλήρη εὐώδους ρακῆς,  
ποτοῦ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸ παντός  
γεύματος ἢ δείπνου.

Μετὰ τὴν πόσιν τῆς ρακῆς ὁ γέρον  
Ὀθωμανὸς ἔκρουσε τὰς παλάμους, πάραν-  
τα δὲ ἐνεφανίσθησαν ὑπηρεταὶ κομίζον-  
τες τὴν τράπεζαν μετὰ τὰ φαγητά. Ἐν  
πρώταις ἔστρωσαν ἐπὶ τοῦ ἐδάρου τοῦ

δωματίου μέγα τετράγωνον ὕψωμα, ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ἔθηκεν κάθισμα ἀνεστραμμένον ἄνευ ἐρεισινώτου, ἐπ' αὐτοῦ δὲ δίσκον χαλκοῦν καλῶς γεγυμνωμένον, ἐν ᾧ ἦσαν ἀγγεῖα ἐπίσης χάλκινα καὶ λευκὰ κακλυμμένα διὰ σκεπασμάτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου. Στενὸν καὶ μακρὸν χειρόμακτρον ἐτέθη περίξ τῆς τραπέζης (σοφᾶς) καὶ κατόπιν τρία προσκεφάλαια, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐμελλον νὰ καθίσωσιν οἱ συνδαιτημόνες.

Ἄλλος ὑπηρετής, παρὰ τὴν θύραν εὐσεβάστως ἱστάμενος, ἐκράτει ἐν χειρὶ λεκάνην μετὰ προχόης, ἔχων ἐπὶ τοῦ ὤμου λευκώτατον καὶ κατὰ τὰς ἄκρας χρυσαῖς καὶ μεταξίνοις ἀνθεσι κεκοσμημένον μάρκτρον· εἰς νεῦμα τοῦ μπέη ἐπλησίαις μετὰ σεβασμοῦ, χέων εἰς ἕνα ἕκαστον ὕδωρ ὅπως νίψῃ τὰς χεῖρας.

Ὁ ἡμέτερος ἦρως εὗρισκε λίαν δύσκολον τὸ διὰ τῶν δακτύλων τρώγειν, πολλάκις δὲ ἐκίνει τὸν γέλωτα τῶν δύο Ὀθωμανῶν διὰ τῆς ἀνεπιτηδεότητος του, ἐνῷ ἐκείνοι ἔτρωγον μετὰ μεγίστης εὐχρησίας.

— Θέλεις δὲν θέλεις, παιδί μου, εἶπεν ὁ ἀγαθὸς ἡγέρων, θὰ φάγῃς ἀπόψε ὡς ἀληθῆς καὶ πιστὸς Μουσουλμάνος.

— Τόσην ὥραν τοῦτο προσπαθῶ νὰ κατορθώσω, ἀπήντησεν ὁ νέος.

— Αἱ! τώρα ὑποφέρεσαι ὅπως δὴ ποτε· ἄς ἴδωμεν ὅμως τί θὰ κάμῃς καὶ μὲ τὸ πιλάφι.

Καὶ ἀληθῶς κατὰ τὸ φαγητὸν τοῦτο διήγειρε τὸν καγχασμὸν τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες σχηματίζοντες ἐν τῇ παλάμῃ σφαῖραν ἐξ ὀρύξης ἔφερον αὐτὴν μετὰ μεγίστης εὐκολίας εἰς τὸ στόμα.

Μετὰ τινὰς ὁμιλίας οὐδόλως ἐνδιαφερούσας καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς ἀναγνώστας, ὁ Πέτρος ἀπῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχμέτ, ἀφοῦ πρῶτον ἀπεχαιρέτησε μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τὸν γέροντα μπέην, πρὸς ὃν νυχθήθη νὰ ἐορτάσῃ ὑγιῶς τὸ Βαϊράμιον.

— Θὰ δυσηρεστεῖτο, Πέτρε μου, εἶπεν ὁ Ἀχμέτ, ἂν ἀντὶ νὰ σὲ ἐδηγήσω

πρὸς τὴν θύραν, σὲ ἔφερον κάπου ἄλλου; — Ποῦ; ἠρώτησεν ὁ Πέτρος ἐρυθριῶν ἐλαφρῶς.

— Ἐρωτᾷς; ἐπιλήσιμων! ἔλα, ἀκούθην μοι.

Διασχίσαντες δὲ σκοτεινὸν τινα διάδρομον, ἔφθασαν πρὸ τινος θύρας κειμένης εἰς τὸ βάθος τῆς οἰκίας, ἣν ὁ Ἀχμέτ ἐκρούσεν ἐλαφρῶς.

— Σὺ εἶται, ἀδελφέ μου; ἤκούσθην ἔνδοθεν φωνὴ γυναικός. Εἰσελθε. Πῶς ἔφυγεν; ἐπέλλισεν ἡ χαρίεσσα κόρη, ἐν ᾧ ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς ἐχαράσσετο θαυθεῖα λύπη.

— Ὅχι, δὲν ἔφυγε, φίλη μου, ὑπέλαβεν ὁ Πέτρος εἰσερχόμενος περιχαρής.

— Ἐτσι λοιπὸν; μὲς λησμονεῖς καὶ ὀλοκληρίαν; Καὶ ἡ εἰκὼν σου, ἰδὲ, νομίζεις ὅτι κλαίει, διότι δὲν ἤλθες τῆς ἡμέρας νὰ τὴν ἐπισκεφθῇς, προσέθηκε διευθυνομένη πρὸς τινα γωνίαν τοῦ δωματίου καὶ ἀποκαλύπτουσα ὁμοίωμα αὐτῆς ἐντελὲς καὶ θαυμάσιον. Ἰδὲ πόσον εἶσαι ἀδίκος, νὰ κάμῃς μίαν τοιαύτην νέαν νὰ κλαίῃ καὶ διαρκῶς νὰ ᾄδῃ ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν ἀπουσίαν σου.

— Τῶνόντι, εἶπεν ὁ Ἀχμέτ, ὅσα σὺ λέγεις εἶνε ἀληθῆ.

— Καὶ τί; μήπως σκοπεύς νὰ τὴν ἀφήσῃς ἀτελείωτον; ἠρώτησεν ἡ νέα κόρη.

Βλέπουσα δὲ τὸν νέον σιγῶντα καὶ σκεπτόμενον.

— Τί σιωπᾷς; εἶπε. Βλέπω ὅτι ἤλαξες, ὅτι ἡ καρδία σου δὲν εἶνε ἡ αὐτὴ μὴ θέλῃς νὰ μοῦ τὸ κρύψῃς.

— Ἀπατάσαι, φίλη μου, ἀπατάσαι πολὺ.

— Αἰσινόν;...

— Λοιπὸν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας μου οὐδέποτε θὰ τὴν μάθῃς.

— Πολὺ καλὰ! ἀνέκραξεν ἡ νεανίσσα δακρύουσα, τότε καὶ ἐγὼ ἰδοὺ τί κάμνεις!

Καὶ ἀρπάσασα ψαλλίδα, εὐρισκομένην ἐν τῷ κανίστρῳ τῶν ἐργοχείρων τῆς, ἔδραμε πρὸς τὴν εἰκόνα ἣν ἤτοι μασθὴ νὰ διαρρήξῃ.

— Στάσου! τίθ'α κάμης! ἐκράυ-  
σαν ὁ νεαρός καλλιτέχνης βλέπων τὸ  
ἔργον του ἑτοιμον νὰ καταστραφῇ. Μὴ  
ἐλπίσης νὰ ἀφανίσῃς ὅ,τι ἔκαμα ἐν στί-  
μῃ ὑπερτάτης εὐδαιμονίας, εἰκόνα διὰ  
τὴν ὁποῖαν κατέβαλον ὅλας μου τὰς  
δυνάμεις, ἔργον πρὸς κατασκευὴν τοῦ  
ποιοῦ σὺ ὑπῆρξας ἡ ἔμπνευσις.

— Τίποτε! ἐτελείωσεν! ἐπέμεινεν ἡ  
ἡλικίης βλέπουσα ἀναθρόσκουσαν ἐκ τῆς  
ἐπιμονῆς τῆς ἐλπίδα τινὰ ἐπιτυχίας.  
ἔκ τῆν τελειώνεις ἡ ἄς λείψῃ καθ' ὅ-  
σον κληρίαν!

— Ἔστω! θὰ τὴν τελειώσω! εἰ-  
πεν ὁ ζωγράφος μετὰ μικρὰν σκέψιν,  
καὶ ὁ Θεὸς ἄς μᾶς διαφυλάξῃ!

— Τί κρύπτεις, ἀδελφέ; ἡρώτη-  
σεν ὁ Ἀχμέτ περίτρομος γενόμενος ἐκ  
τοῦ τρόπου καθ' ὃν εἶπε τὰς τελευταί-  
ας λέξεις ὁ Πέτρος. Κρύπτεις ὀλέθριον  
συμμερικόν.

— Δὲν καταλαμβάνεις, Ἀχμέτ; ὅ-  
σον πέλαβεν ἡ Ὀθωμανὶς μειδιδῶσα ὅλα  
αὐτὰ εἶνε ὑπόκρισις. Δὲν μᾶς ἀγαπᾷ  
πλέον. Ἄς τολμήσῃ ὅμως νὰ μὴ ἔλθῃ  
αὐριον τὴν συνήθη ὥραν, καὶ βλέπει τό-  
τε τί γίνεται ἡ εἰκόνα του... Λοιπὸν  
ὅσον ἔλθῃ, αἶ; προσέθηκε διατεινομένη  
πρὸς τὸν νέον.

— Ὡς ἔλθω, θὰ ἔλθω, φίλη μου,  
ἔπεν ὁ νέος ἀσπαζόμενος ἐπὶ τῆς χειρὸς  
τῆν κόρην καὶ ἀποχαιρετίζων αὐτήν.

— Καλὴν νύκτα, καὶ αὐριον σὲ  
παραμένω.

Οἱ δύο νέοι ἐξῆλθον τοῦ δωματίου  
τῆς νεάνιδος, χωρὶς νὰ ἴδωσι κατόπιν  
αὐτῶν μορφήν ὡραίαν, ὡσεὶ ὠργισμένης  
θεότητος, πρηνολοουθῶσαν αὐτούς, ἐ-  
νῶς οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς ἐτόξευον ἐν τῷ  
σκότει φλόγας καὶ κεραυνούς μίσους καὶ  
ἐκδικήσεως.

— Καλὰ τὸ ἐμάντευσά, εἶπε τρίτον  
τοὺς ἐδόντας τὸ αἴφνης ἀναφανέν τοῦ-  
το φάσμα τῆς ἀπειλῆς κατὰ τῶν  
δύο νέων, καλὰ τὸ ἐμάντευσά ὅτι θὰ  
τὴν ἐπισκεφθῇ. Αὐριον, μεθαύριον καὶ  
ποφυλακτῶ, ἕως ὅς τὸν συλλάβω! ἂν

δεχθῇ, καλῶς, ἐὰν ὅμως ὅχι... ἐὰν  
ὅμως ὅχι, τότε ὡραία θὰ ἐορτάσωμεν  
τὸ Βαϊράμιον.

Ἦτοιμάζετο νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν κοι-  
τῶνά της, ὅτε σσηντήθη μετὰ τοῦ Ἀχ-  
μέτ ἐπιστρέφοντος, ἀφ' οὗ συνώδευσε  
τὸν Πέτρον μέχρι τῆς αὐλείου θύρας.

— Τώρα ἔφυγεν ὁ νέος; ἡρώτη-  
σεν ἀλλάτσευσα ὕψος καὶ φωνήν. Τόσον  
ἄργα;

— Ναί! τὸν ἐκράτησεν ὁ πατήρ  
μου μετὰ τὰς ὀμιλίας του.

— Ἀ! ἔχιδνα καὶ σύ!... ἐψιθύ-  
ρισεν ἡ Ὀθωμανὶς, ἥτις, ὡς ἐνόησαν  
οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, ἦτο ἡ σύζυγος  
τοῦ μπέη, ἢν καθ' ὁδὸν εἶδομεν.

Πρὸς πλήρη τῶν ἐθίμων περιγραφὴν  
σημειοῦμεν ὅτι, ὀρθρου βαθείος, ἡ οἰ-  
κογένεια τοῦ μπέη ἔφρχεν ἐκ νέου, ἀ-  
φυπνισθεῖσα ἐκ τῆς κρούσεως τυμπάνου,  
συνοδοιμένου ὑπὸ κακοφώνου ἄσματος  
τοῦ κρούοντος αὐτό.

## Δ.

Ἀναδράμωμεν ὀλίγα ἔτη πρὸς τὰ  
ὀπίσω, ὅπως λύσωμεν ἀπορίας τινὰς ἡ  
μᾶλλον ἐρωτήσεις τῶν ἀναγνώστων, αἰ-  
τινες ἀναγκάως τὴν στιγμήν ταύτην θὰ  
ἐπασχολῶσι τὸν νοῦν των.

Ὁ Πέτρος, γόνος μιᾶς τῶν ἐπιση-  
μοτέρων καὶ διακρινομένων, ἂν οὐχὶ ἐ-  
πὶ πλούτῳ μεγάλῳ ἄλλ' ἐπὶ τιμῇ καὶ  
ὑπολήψει οἰκογενετῶν τῆς πόλεως, ἔστε-  
ρήθη λίαν ἐνωρίς τῶν περιθάλψεων καὶ  
περιποιήσεων τῶν γονέων αὐτοῦ ἀποθα-  
νόντων κατὰ τὸ πέμπτον ἢ ἕκτον ἔτος  
τῆς ἡλικίας του. Τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἐκ-  
παίδευσιν αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ ἐκ πατρὸς  
θεῖος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐνάρετος, οὐδα-  
μῶς ἔχων τὴν συνήθη ἀσυνειδησίαν τῶν  
κηδεμόνων τῶν διασπαλιόντων τὰς περι-  
ουσίας τῶν προστατευομένων αὐτῶν, ἀλ-  
λὰ προσπαθὼν νὰ μορφώσῃ αὐτὸν, ὅσον  
ἐπέτρεπον τὰ ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνῃ μέσα, καὶ  
συγχρόνως ἐνηλικιωθέντος τοῦ κηδεμονευ-  
ομένου, νὰ παραδώσῃ αὐτῷ τὴν ἐμπιστευθεῖ-

σαν περιουσίαν μείζονα καὶ αὐξηθεῖσαν. Μὴ ὦν δὲ ἐκ τῶν στενοκεφάλων ἐκείνων γονέων, οἵτινες, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἐπάγγελμα, εἰς ὃ μέλλουσι νὰ ἐπιδοθῶσι τὰ τέκνα τῶν, ἐπιμένουσιν εἰς μόνον τὸ αὐτοῖς ἀρέσκον, ἀδιαφοροῦντες ὅλως εἰς τὴν κλίσιν καὶ τὸν ἔρωτα τῶν υἱῶν, καὶ βλέπων τὸν ἀνεψιὸν μικρόθεν καταγιγόμενον εἰς τὴν ζωγραφικὴν ὑπέθαλπε τὴν κλίσιν τοῦ νεαροτάτου καλλιτέχνου, ἐπαινῶν καὶ ἐγκωμιάζων τὴν θείαν τέχνην τοῦ Πολυγνώτου καὶ τοῦ Ραφαήλ, παρέχων αὐτῷ ἀργύριον πρὸς ἀγορὰν σχεδίων καὶ χρωμάτων, διορθῶν τὰ λάθη αὐτοῦ καὶ ποιοτέρων αὐτὸν νὰ ἐργάζεται μετὰ μείζονος ζέσεως καὶ προσοχῆς. Ὡς βλέπουσιν οἱ ἀναγνώσται, ὁ θεὸς ἦτο ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ἀνδρῶν οἵτινες κατέμαθον πολλὰ ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς ἀκριβοῦς καὶ λεπτομεροῦς παρατηρήσεως τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Γινώσκων δὲ ὅτι καλλιτέχνης ἄνευ γραμμάτων καὶ σπουδῆς εἶνε μηδὲν, παρεκίνει αὐτὸν ὅπως, πρὸς τῇ καλλιιεργείᾳ τῆς ζωγραφικῆς, μὴ παραμελῇ καὶ τὰ τοῦ σχολείου, ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ ὅτι θέλει τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς μείζονα ἀνάπτυξιν καὶ τελειωτέραν ἐκπαίδευσιν. Ἐν τούτοις μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ὠρισμένου χρόνου ἐδίδασκεν αὐτῷ τὴν γαλλικὴν, τῷ ἠγόρασε βιβλία πραγματευόμενα περὶ ζωγραφικῆς καὶ περιέχοντα εἰσὺς μεγάλων καλλιτεχνῶν, ἰδίως δὲ τῶν ἄνευ μέσων καὶ χρημάτων ἀναδειχθέντων, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ ἔρρητος ζωγράφος ἠρέσκετο ἀναγινώσκων τὸν βίον τοῦ ἰσπανοῦ Ριβέρα, ὅστις ἐκ τοῦ μηδενὸς κατέστη μέγας, τῇ συνδρομῇ καρδινάλιου τινός, καὶ τοῦ Μορίλλου. Ἐπόμενον ἦν τοιοῦτου τυχῶν κηδεμόνος καὶ προστάτου ὁ Πέτρος νὰ ἐπιδοθῇ μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας εἰς τὴν τέχνην. Οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου του ἐκοσμοῦντο ὑπὸ πολλῶν εἰκόνων ἀντιγραφεισῶν, ὑπὸ σχεδίων ἡμιτελῶν, ὑπὸ χρωμάτων καὶ τῆς λοιπῆς ἀταξίας ἥτις

συνοδεύει πάντα καλλιτέχνην.

Ἡ χάρα ὅμως αὐτοῦ τε καὶ τοῦ θεοῦ οὐ ἀφίκετο εἰς τὸ κατακρύφον αὐτῆς σημεῖον διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Ἡ ἐκκλησία τῆς Μητροπόλεως τῆς πόλεως, ἐν ᾗ ἡ παρούσα ἱστορία ἡμῶν ἔχει γάραν, κυκλοῦται κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς τοῦ νάρθικος ὑπὸ στοᾶς, ἐν ᾗ ἱστορεῖται ἡ παλαιὰ διαθήκη, ἀπὸ τῆς πλάσεως τῶν πρώτων ἀνθρώπων μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν θρησκῶν τοῦ Ἱερεμίου. Ὁ νεανίσκος καλλιτέχνης θέλων νὰ ἐκπλήξῃ τὸν θεόν, ἤγορασε κόρυθα τὰ χρώματα καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα, καθ' ἃς δὲ ὥρας ἡ αὐτὴ τῆς ἐκκλησίας ἦτο ἔρημος ἀνθρώπων, ἐργόμενος ἀντέγραφε τὰς τῆς στοᾶς εἰκόνας. Μετὰ παρέλευσιν δὲ μηνὸς παρουσίᾳς τῷ θεῷ τὴν συλλογὴν ὅλην διεγείρας τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ καὶ τῇ τελειότητι τῆς ἀντιγραφῆς.

Ὁ νέος ζωγράφος εἶχε, φαίνεται, γεννηθῆναι ὑπὸ καλὸν ἀστέρα, διότι ἰδοὺ μετ' ὀλίγον ἀνεφάνη καὶ νέα ἀφορμὴ πρὸς μείζονα τελειοποίησιν. Οἱ πολῖται μιᾶς τῶν καλλιτέρων συνοικιῶν, θέλοντες νὰ ἐπιδορθώσωσι τὸν ναὸν τῆς συνοικίας τῶν, ἔφερον τεχνίτας δύο, ἕνα ἀρχιτέκτονα πρὸς κατασκευὴν τοῦ τέμπλου ἐκ μαρμάρου καὶ ἕνα ζωγράφον διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν εἰκόνων. Ἄς εἰπωμεν ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ μὲν τέμπλον ἐγένετο, ἀλλ' αἱ εἰκόνες διέμειναν ὡς ἦσαν, τίς οἶδε διὰ ποίαν αἰτίαν, τέρατα μᾶλλον ἢ μορφὰς ἀγίων ἱστοροῦσαι. Ἐσχάτον σημείον ἐσχάτης ἀκαλλαισθησίας.

Ὁ Πέτρος ὅμως θέλων νὰ ὠφεληται ἐξ ἐκάστης ἐκάστοτε παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, προσεκολλήθη τῷ νεωστὶ ἀφικομένῳ ζωγράφῳ ὅστις ἄλλως εὐρὴν ἐργασίας ἠναγκάσθη νὰ παρατείνῃ τὴν δεικμονὴν αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ μετὰ τινα χρόνον ὁ ἡμέτερος ἦρως ἐπισύρων τοὺς ἐπαίνοους καὶ ἀποσπῶν τὸν θαυμασμὸν τοῦ εἰδήμονος διδασκάλου.

Ὡ φύσις! φύσις οἶα ἡ δύναμίς σου, οἶα τὰ θαύματά σου! ἔταν σὺ, κοσμοῦσα

τινά διὰ τῶν προτερημάτων σου, θέλεις ν' ἀναδειχῇς αὐτὸν ἐγγαράττουσα ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὴν σφραγίδα τῆς μεγαλοφυΐας.

Ἦς πρῶτον ἔργον τῆς νέας προόδου τοῦ ὁ νέος ζωγράφος ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Θείου του. ἔνθεν μὲν ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ κινεῖν αὐτὸν πῦρ τῆς τέχνης, ἔνθεν δὲ ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμοσύνης, ὁ ἔφηβος ἀπελλήξας ἐπέρανε τὴν εἰκόνα ὑπερκαυσιῶσας τὰς προσδοκίας καὶ τὰς ἐλπίδας καὶ αὐτοῦ τοῦ διδασκάλου του. Τὸ στερεόν τῆς χειρὸς, ἡ ἀκριβεία καὶ τὸ ἐντελές τῶν γραμμῶν, ἡ φυσικότης τῶν χαρακτηρισμῶν, ἡ λευκὴ καὶ ἀραιὰ κόμη, ἡ τὰς τρίχας ἠδυνάτο τις, οὕτως εἰπεῖν, νὰ ἀριθμῇσιν, ἀπετέλουν ἔργον ἀξίον καλλιτέρου καὶ σοφωτέρου καλλιτέχνου.

Ὁ νεανίας παρουσιάσας, μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἐκκλησιαστον Θεόν.

— Ὁ γείνης μέγας ζωγράφος, παῖδί μου, εἶπεν ὁ γέρων δακρύων καὶ καταφιλῶν αὐτόν.

Ὁ νεανίας ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Θείου, διακοπτομένου ὑπὸ λυγμῶν.

— Εἶθε νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία σου, πάτερ μου, ἀπήντησεν ὁ νέος· ἀλλ' ἄνευ τῶν ὁδηγιῶν σας καὶ τῶν πολλῶν συμβουλῶν σας δὲν θὰ ἤμην τίποτε.

— Ἦθελον νὰ σὲ ἔχω πάντοτε πλησίον μου, τέκνον μου, ἕως νὰ ἀποθάνω διότι ἐπιθυμῶ σὺ νὰ κλείσῃς τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἀλλ' εἶνε ἀμάχημα νὰ ὑποδουλῶναι τὴν εὐφυΐαν σου. Ἐτοιμάσου λοιπὸν ν' ἀναχωρήσῃς τὴν προσεγῆ ἄνοιξιν.

— Ὡ καλέ μου Θεέ, μὴ προφέρες τοιοῦτους πικροὺς λόγους· θὰ ζήσῃς, θὰ μὲ ἐναγκαλισθῇς τέλειον τέκνον· δὲν εἶσαι γέρων ἀκόμη. Ἦ μὴ τάχα δὲν δυνάμεθα ν' ἀναχωρήσωμεν ἑμᾶς;

— Καὶ τοῦτο δυνατόν νὰ γείνη... ἐπέλαβεν ὁ γέρων· ὅταν φθάσῃ ἡ κα-

τάλληλος ὥρα σκεπτόμεθα, προσέθηκε κινῶν τὴν κεφαλὴν.

Μετὰ τινὰς ὁμῶς μὴνας ὁ καλὸς κάγαθὸς οὗτος Θεὸς ἀσθενήσας ὑπέκυψεν εἰς τε τὸ γῆρας καὶ τὴν ἡλικίαν, καταλειπὼν τὸν Πέτρον μόνον, ἀφ' οὗ προηγουμένου ἔχειραγωγήσεν αὐτὸν ὡς καλὸς πατήρ...

Ἄγνοῦ ὅποιον αἶσθημα κυριεῖται τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν καρδίαν μου, γράφοντος τὰς γραμμὰς ταύτας, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ εὐχθῶ ὑπὲρ τοῦ γέροντος ἐκείνου. Προέρχεται ἀρά γε τοῦτο ἀπὸ τὴν σπάνιν ἀγαθῶν κηδεμόνων;...

Ὁ δὲ ἐπράττομεν μέγα ἔγκλημα, λέγοντες ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἔκλαυσε, δὲν ἐθρήνησεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Θείου· εἶνε ὁμῶς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἄληθές ὅτι ὁ πλήρης ἐλπίδων οὗτος νέος ἀνακυκλῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τὰ νέα σχέδια καὶ ὀνειροπολῶν τὰς μελλούσας ἐλπίδας, ἡσθάνετο σὺν τῷ βαρεῖ, πένθει καὶ χαράν τινα μελαγχολικὴν.

— Ὅλα ὁμῶς αὐτὰ θὰ τὰ χρεωστῶ εἰς τὸν καλόν μου Θεόν, ἐψιθυρίζεν ἐκαστοτε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπληροῦντο δακρύων.

Ἀς προσθέσωμεν δὲ ὅτι τὴν ἀπώλειαν τοῦ Θείου, ἀπὸ τινος χρόνου ἤρξατο ἀναπληροῦν, καὶ πρὶν μὲν τοῦ θανάτου ἐκείνου, ἰδίᾳ δὲ μετ' αὐτόν, νέον αἶσθημα ἄγνωστον πρότερον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ καλλιτέχνου. Τούτου τὴν γέννησιν καὶ θλάστησιν θὰ διηγηθῶμεν ἐν ἐπομένῃ κεφαλῇ, παρακαλοῦντες τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ν' ἀκολουθήσωσι μετὰ τῆς αὐτῆς εὐμενείας τὴν συνέχειαν τῆς ιστορίας μας.

(ἀκολουθεῖ)

Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.